

Duiding en beleidsconclusies bij de resultaten van de CEDelft-studie en de Vito-review

////////////////////////////////////
Auteur: Luk Umans en Bart Thibau
Versie: 1
////////////////////////////////////

Opzet en resultaten van de CEDelft-studie

Actie 46 van het Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval bepaalt dat er tijdens de planperiode een actualisatie van de studie rond verwerkingsscenario's voor restafval zal uitgevoerd worden. Nieuwe technologieën in de afvalverwerking kunnen immers een potentieel bieden voor de circulaire economie. Voor de gekozen scenario's is rekening gehouden met zowel de verschillende verwerkingstechnieken voor restafval, als de milieuperformantie (door middel van een vergelijkende LCA), de energie-performantie, de (rest)stroomvalorisatie, kosten en bedrijfsvoering. In het basisscenario werd de afvalverbranding zoals deze momenteel in Vlaanderen gebeurt als referentie gehanteerd. Dit scenario werd vergeleken met 2 trajecten:

1. Energetisch waarbij de energierecuperatie van de AVI geoptimaliseerd wordt (zgn. AVI+);
2. Combinaties waarbij het restafval een nasortering (of nabehandeling) ondergaat waardoor meer materiaal gerecycleerd kan worden, de uiteindelijk hoeveelheid restafval verminderd wordt en hierdoor minder verwerkt moet worden in een AVI (of in de toekomst mogelijkerwijze door hydrolyse).

Het rapport maakt een onderscheid in de benadering tussen enerzijds technologie die reeds op industrieel niveau beschikbaar is en anderzijds technologie die momenteel op pilotschaal bestaat (of momenteel op industriële schaal gerealiseerd kan zijn).

Wat de eerste groep van technologie betreft, is uitgegaan van reële gegevens. Wat de tweede groep van technologie betreft, is eerder uitgegaan van theoretisch gegevens. Hierover bestaan er nog onzekerheden en is dit mogelijkerwijze te positief ingeschat.

De resultaten van dit rapport werden tegen de achtergrond van de Vlaamse situatie geprojecteerd om zo te bepalen welke verwerking voor het restafval momenteel in Vlaanderen het meest geschikt is.

Vito-review

Aan VITO werd gevraagd om de CEDelft-studie door te nemen, na te gaan of de studie wetenschappelijk werd uitgevoerd en aanbevelingen te formuleren.

VITO concludeert dat de studie op zich correct uitgevoerd is. Toch stellen ze dat bepaalde uitgangspunten op langere termijn op een andere wijze benaderd zouden kunnen worden. Wisselwerking tussen beleid met betrekking tot circulaire economie, preventie, selectieve inzameling en eindverwerking verandert. De studie voert sensitiviteitsanalyses uit voor verpakkingen, gft en textiel. Deze zouden nog uitgebreid kunnen worden op langere termijn of andere beleidsacties. VITO wijst ook op de impact van externe factoren op Vlaams afvalbeleid: op langere termijn zullen volgende evoluties wellicht ook effect kunnen hebben : wijzigende productsamenstelling, demografie, EU beleid, ruimtelijke veranderingen, technologie.

De resultaten van de CEDelft-studie en de Vito-review worden meegenomen voor de ontwikkeling van een lange termijn visie “eindverwerking” zoals bepaald in Actie 48 van het Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval.

Beleidsconclusies

De resultaten van de CEDelft-studie en de Vito-review worden daarbij vertaald in de volgende beleidsconclusies:

- de bestaande verbrandingscapaciteit in het Vlaamse gewest is nog steeds een robuuste en milieuperformante verwerkingswijze voor restafval;
- alternatieve technieken gericht op het chemisch breken van polymeren met de bedoeling er nieuwe grondstoffen of brandstoffen van te maken zijn momenteel (nog) niet geschikt voor restafval. Conclusie daarbij is ook dat deze alternatieven momenteel geen meerwaarde bieden voor de verwerking van restafval in vergelijking met en/of als alternatief voor de huidige afvalverbrandingsinstallaties.
- dergelijke technieken zijn wel geschikt en veelbelovend voor selectief ingezamelde of uitgesorteerde homogene kunststofafvalstromen die niet of moeilijk mechanisch recycleerbaar zijn en op voorwaarde dat ze resulteren in materiaalrecyclage (en niet beperkt blijven tot loutere energiewaardering). Ze kunnen op termijn een belangrijke rol spelen in de vervanging van primaire fossiele grondstoffen in de chemische industrie door secundaire stromen;
- de meest voor de hand liggende optie om de milieu-impact van de verwerking van restafval te verminderen en/of de milieuperformantie van de huidige verwerking van restafval te verhogen is verder inzetten op de afbouw van de hoeveelheid restafval. Trajecten waarvoor in het uitvoeringsplan al verschillende maatregelen zijn voorzien zijn o.m. de PMD+ trajecten en de GFT/OBA-trajecten;
- het beleid inzake eindverwerking (en de lange termijnvisie inzake eindverwerking) wordt daarbij gezien als een afgeleide van het beleid inzake preventie, hergebruik en recyclage. De capaciteit voor eindverwerking volgt daarbij het aanbod. Pas op het moment dat het aanbod aan brandbaar afval in Vlaanderen structureel is gedaald kan de capaciteit voor afvalverbranding proportioneel worden afgebouwd.
- tenslotte wordt in de studie ook bevestigd dat voor laagcalorisch biologisch organisch afval dat nog in het restafval terechtkomt (GFT, OBA) energiewaardering via droge vergisting duidelijk een milieuvoordeel oplevert in vgl. met energiewaardering via verbranding. Op basis van die vaststelling wordt verder ingezet op voorvergisting van dergelijke stromen. In functie van een maximale kwaliteit en een zo laag mogelijke verontreinigingsgraad van de daarbij geproduceerde compost is een zeer belangrijke randvoorwaarde daarbij dat de betreffende stromen selectief en zo zuiver mogelijk worden ingezameld. In tegenstelling tot de scenario's die in de CEDelft-studie werden onderzocht, wordt droge vergisting als dusdanig beleidsmatig niet aanvaard als techniek voor de verwerking van restafval.

